

Biseach 2011

Iris Chumann Forbartha Chois Fharraige

Focal ón gCathaoirleach

ÁBHAR	LCH
Focal ón gCathaoirleach	1
Fíbín	3
Nádúr	4
Scoil Cholmcille – Ceithre Chéim	5
Scoil Cholmcille – Pictiúir	6
Scoil Cholmcille – Ceithre Chéim (ar lean)	7
Nach aoibhinn Beatha an Scoláire	9
Féile Scoil Drámaíochta na Gaillimhe 2011	12
Féile Náisiúnta Drámaíochta 2011	17
Cois Fharraige 100 Bliain ó shin	18
An Colún Cócaireachta	22
Sonny Robert	23
Sconsa Scoil Shailearna	25
Tearmann Éanna	26
Coiste Pobail na Tulaí	27
Abairleat! BEO	28
Club Óige Lurgan	29
Cluichí Pobail i gCois Fharraige	31
Cumann Mícheál Breathnach 2011	34
Cúrsaí Liathróid Láimhe 2011	35
Craobh Uile-Éireann faoi 21	39
Peil Sinsir	41
Bliain Stairiúil ag Cumann Mícheál Breathnach	42
Cumann Camógaíochta Chois Fharraige	43
Scríbhneoirí Óga an Cheantair	44
Siar sna Blianta	53

“Ní neart go cur le chéile” adeir an seanfhocal agus, ar ndóigh, seasann an ráiteas sin gan dabht do pharóiste an Chnoic. Níl orainn ach breathnú taobh istigh agus taobh amuigh den iris *Biseach* agus is léir dúinn an cur le chéile agus an obair iontach atá ag tarlú ó cheann ceann an pharóiste, go háirithe ar son na hóige. Is iontach an éacht atá déanta ag lucht na liathróide láimhe agus iad ag treabhadh leo ar fud na tíre gan trácht ar na huairéanta feighleoireachta a déantar an fhad agus a bhíonn óige an cheantair ag cur allais thoir sa bpinniúr. Ní haon eisceacht iad Cumann Peile agus Iománaíochta Mhícheál Breathnach ná lucht peile na mban ná, ar ndóigh, na gaiscígh chamógaíochta.

Tá riar éachtaí móra déanta ag an bparóiste ó foilsíodh eagrán na bliana seo caite de *Biseach*. Is breá an rud go bhfuil an obair ag dul ar aghaidh ar an bpáirc uile-aimsire agus, ar ndóigh, is iontach an deis a bheas sa bpáirc seo don óige, gan trácht ar an dream nach bhfuil chomh hóg, chun barr feabhais a chur ar a gcuid aclaíochta. Bí cinnte go mbeidh idir óg agus aosta thoir ansin Domhnach agus Dálach. Ar ndóigh, níor cheart an deis seo a scaoileadh thart gan aitheantas faoi leith a thabhairt don iris *BÁN 's GORM*, seoid d'iris a chuireann ár ndaoine óga ag léamh agus ag breathnú ar na pictiúir dheasa dá n-éachtaí ó cheann ceann na bliana.

Éacht eile atá bainte amach ón am seo anuraidh ná an pháirc spraoi do ghasúir atá trasna ón bpáirc mhór agus nach gcuirfeadh sé riméad an domhain ar dhuine ar bith an spóirt a bhíonn ag na gasúir óga i mbun spraoi agus spóirt agus, ar ndóigh, a gcuid tuismitheoirí ag caidreamh le chéile sa timpeallacht. In ainneoin na ndeacrachtaí atá sa tír, agus, ar ndóigh, sa gceantar seo chomh maith, ó thaobh gearrthacha siar agus ó thaobh cúlú eacnamaíochta, is breá an rud é a bheith le rá ag an bpobal seo go bhfuil forbairtí ag tarlú, forbairtí a mbainfear tairbhe agus sásamh astu nuair a bheas dearmad déanta go raibh an cúlú eacnamaíochta ann ariamh.

Ar ndóigh, cabhraíonn ár gcultúr agus ár dteanga linn go mór sa taobh seo tíre chun caighdeán maireachtála níos fearr a chur ar fáil sa gceantar ar fad. Bíonn fás agus forbairt in áit ar bith ag brath ar chomhoibriú na ndaoine agus ar an bpobal a bheith mórtasach astu féin agus as a n-oidhreacht. Is ábhar bróid faoi leith dúinn ár scríbhneoirí óga mar is léir san iris seo.

Tá an t-ádh linne gur paróiste muid a bhfuil an Ghaeilge beo fós ann ach caithfidh an pobal a bheith airdeallach i gcónaí gur mar sin a bheas amach anseo. Caithfear a chur ina luí i gcónaí ar ár n-institiúidí stáit go bhfuil cearta ag an té a bheirtear le Gaeilge i gceantar Gaeltachta. Tá sé de cheart ag ár ndéagóirí go gcuirfí siollabais chearta ar fáil dóibh sa gcuraclam scoile a chuirfeadh ar a gcumas léitheoireacht fhiúntach a dhéanamh ina dteanga dhúchais. Faoi láthair níl sé sin ar fáil dóibh ach caithfear leanacht ag éileamh sa gcaoi go mbeidh daoine óga an cheantair seo, in éineacht le muintir óg na nGaeltachtaí ar fad, in ann na postanna is fearr sa todhchaí a bhaint amach.

Ní féidir an seans seo a scaoileadh thart gan míle buíochas a ghlacadh leis na daoine ar fad a chabhraigh leis an eagrán seo de *Biseach* a chur le chéile. Ar dtús le baill iomlán an Chumann Forbartha, leis an bhfochoiste a bhí ag obair liom, Fil Uí Dhubhghaill, Máire Ní Fhlathartaigh agus Séamus Ó Scanláin, ár n-eagarthóirí Feargal Ó Béarra, na daoine ar fad a chuir dua orthu féin ailt a scríobh agus na daoine a sheol pictiúir chugainn agus, ar ndóigh, le Sarah sna Clódóirí – cá mbeadh *Biseach* gan í. Ní bheadh iris ar bith againn gan an urraíocht fhlaithiúil a fuair muid ó lucht gnó an cheantair. Go maire siad féin agus a gcuid oibre faoi rath i gcónaí. Tá súil agam go mbainfidh sibh sásamh as an eagrán seo agus guím sonas na Nollag oraibh agus chuile rath sa mbliain 2012.

Máire Denvir

Clúdach tosaigh: Forbairt mhór le bliain nó dhó – An Pháirc Spraoi, An Claí ag Scoil Sailearna agus An Pháirc Uile-Aimsire atá len’ oscailt go gairid.